

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders
Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 13999-2025

Medewerker	:	Trijntje Tilstra, Geke Kosse
Team	:	Strategie
Datum	:	4 maart 2025
Portefeuillehouder	:	wethouder Judith Compagner

BIJLAGEN: ☒ Deel 1 Uitvoeringsplan omgevingsvisie 2025-2026 (zaak 18073-2025) ☒ Bijlage 1 - Overzicht beleidsontwikkelingen 2025-2026 passend bij de omgevingsvisie (zaak 18073-2025) ☒ Bijlage 2 - Visueel overzicht beleidsontwikkelingen 2025-2026 passend bij de omgevingsvisie (zaak 18073-2025) ☒ Bijlage 3 - Longlist beleidsontwikkelingen (zaak 18073-2025)
AFSTEMMING MET ☒ team Bedrijfsvoering ☐ financieel ☐ juridisch
☒ Openbaar ☐ Vertrouwelijk
ONDERWERP Deel1 1 uitvoeringsplan omgevingsvisie 2025-2026

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. In te stemmen met het uitvoeringsplan deel 1 omgevingsvisie 2025-2026 onder voorbehoud van instemming van de omgevingsvisie door de gemeenteraad op 12 mei 2025;
2. De bestaande beleidsontwikkelingen die passen bij de doelen van de omgevingsvisie per omgaande onder de paraplu van de omgevingsvisie te plaatsen zoals opgenomen in deel 1 van het Uitvoeringsplan omgevingsvisie 2025-2026
3. In 2025-2026 beleidsontwikkelingen uit te voeren (voor zover nog niet gestart), conform dit advies en hierin eventueel nog keuzes te maken;
4. In te stemmen met de in 2025-2026 op te stellen verplichte omgevingsprogramma's over Volkshuisvesting en Warmte
5. Kennis te nemen van beleidsontwikkelingen die na 2026 opgepakt worden conform het advies in dit voorstel.
6. De raad voor te stellen om vanuit de reserve algemene middelen incidenteel budget van 30.000 euro beschikbaar te stellen voor 2025 via de eerste BERAP voor programmamanagement uitvoering omgevingsvisie.
7. De raad voor te stellen om vanuit de reserve algemene middelen incidenteel budget van 20.000 euro beschikbaar te stellen voor 2025 via de eerste Berap voor initiatieven van onderop
8. De raad voor te stellen via de programmabegroting 2026, incidenteel 30.000 euro op te nemen voor initiatieven van onderop
9. Raad te informeren via de raadsnieuwsbrief na instemming met de omgevingsvisie.

SAMENVATTING

Het college heeft besloten om het Uitvoeringsplan omgevingsvisie deel 1 vast te stellen. Deel 1 van het uitvoeringsplan gaat over de uitvoering van gebiedsgerichte beleidsambities in 2025 en 2026 en geeft de

kaders aan voor de uitvoering van de omgevingsvisie . Belangrijke uitgangspunten voor deel 1 van het uitvoeringsplan is de wens aan meer focus, integraal en gebiedsgericht werken en als laatste de aflopende bestuursperiode.

Keuzes die gemaakt zijn voor 2025-2026 zijn gebaseerd op de volgende criteria: bestuurlijke focus, urgentie, gemeentelijke invloed en beschikbare middelen.

Met het vaststellen van deel 1 van het uitvoeringsplan omgevingsvisie is helder welke beleidsontwikkelingen onder de paraplu van de omgevingsvisie vallen en welke financiële middelen er bij benodigd zijn.

AANLEIDING

Aanleiding voor het maken van deel 1 van het uitvoeringsplan omgevingsvisie is de Kadernota 2026-2029, de organisatorische wens aan meer focus, integraal en gebiedsgericht werken en als laatste de aflopende bestuursperiode. Om inzicht te krijgen in alle lopende en geplande beleidsontwikkelingen is een

verkenning onder de betrokken medewerkers uitgevoerd van beleidsontwikkelingen die passen bij de ambities uit de omgevingsvisie. In beeld is gebracht of en welke eventuele structurele middelen voor de Kadernota 2026-2029 aangevraagd zijn. Alle ontwikkelingen zijn opgenomen in een lijst, "longlist", en als bijlage bij dit voorstel gevoegd. Uit deze lijst is de prioritering aan ontwikkelingen voor 2025-2026 gedestilleerd. Hieraan zijn ook een aantal keuzemogelijkheden verbonden. Het overzicht met beleidsontwikkelingen 2025-2026 (bijlage 1) en de visualisatie per gebiedstype in bijlage 2 geven aan welke keuzes voorliggen. Keuzes die gemaakt zijn voor 2025-2026 zijn gebaseerd op de volgende criteria:

- Bestuurlijke focus (bestuursakkoord, focus op wonen (top 15 woningbouwprojecten) en 24 uursessie)
- Urgentie
- Gemeentelijke invloed
- Beschikbare middelen

Uit het overzicht (zie bijlage beleidsambities en uitvoering 2025-2026) blijkt op basis van het huidige inzicht dat er geen *extra* structurele middelen voor de Kadernota 2026-2029 aangevraagd hoeven worden, naast de voorstellen die al zijn aangeleverd en waarvoor middelen voor de Kadernota zijn aangevraagd.

Er zijn wel incidentele middelen benodigd.

Een voorbehoud moet worden gemaakt wat betreft de benodigde capaciteit: een volledige toets hierop ontbreekt nog, dit wordt in een Strategisch Personeels Plan uitgewerkt.

Omdat de omgevingsvisie nog niet vastgesteld is maar de Kadernota en heroverweging in voorbereiding zijn, is gekozen voor een knip in het uitvoeringsplan in deel 1 en deel 2:

Deel 1:

- Kaders voor de uitvoering van de omgevingsvisie
- Uitvoering omgevingsvisie op basis van gebiedsgerichte beleidsambities 2025 - 2026.

Deel 2 (volgt):

Deel 2 gaat in op de langetermijn uitvoering van de omgevingsvisie en de organisatorische veranderopgave. Het richt zich onder andere op de veranderopgave die Toekomstbestendig Olst-Wijhe en de Omgevingswet vragen, en die passen bij het eerdere collegebesluit om "de samenhang van het gemeentelijke omgevingsbeleid te borgen en de omgevingsvisie te positioneren als centraal strategisch, integraal en langetermijn beleidsdocument voor de leefomgeving" (collegebesluit 44998-2024). Het gaat om het toegroeien naar een toekomstbestendige organisatie passend bij het sturingsmodel, met de wens voor meer focus, strategische denkracht, datagedreven werken en integraliteit. We pakken de uitvoering opgave- en gebiedsgericht op, zoals ook de omgevingsvisie opgebouwd is. Deze opgave is groot en belangrijk om als organisatie toegerust te zijn op de uitvoering van de visie en bijbehorende beleidsambities. Dit stelt ons in staat om als ambtelijke organisatie niet op 'oude voet door te gaan' (wat een aanleiding was van het nieuwe sturingsmodel).

Deel 2 gaat ook in op de monitoring van de omgevingsvisie in samenhang met de sociale toekomstvisie, de samenwerking met de samenleving, het al dan niet uitvoeren van de planMER en het ontsluiten van de omgevingsvisie in het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Deel 2 zal in samenwerking met de samenleving gemaakt worden.

BEOOGD RESULTAAT

Het college stelt deel 1 van het uitvoeringsplan omgevingsvisie 2025-2026 vast, de beleidsontwikkelingen die onder de paraplu van de omgevingsvisie vallen en de benodigde financiële middelen. College heeft daarnaast zicht op beleidsambities die na 2026 opgepakt worden.

KADER

- Omgevingswet
- Bestuursakkoord 2022-2026 'Focus & Verbinding'
- Strategische Raadsagenda 2022-2026
- 24 uursessie college
- Prioritering woningbouwprojecten
- Relevante sectorale beleidsvisies en andere beleidsontwikkelingen

ARGUMENTEN VOOR

1. Het uitvoeringsplan omgevingsvisie 2025-2026 deel 1 beschrijft de kaders voor de uitvoering van de omgevingsvisie en welke actuele beleidsontwikkelingen passen bij de omgevingsvisie. Met het uitvoeringsplan deel 1 maken we een start met de uitvoering van de visie. Deel 1 kan gezien worden als een overgangperiode om ruimte te creëren om de samenhang van het gemeentelijke omgevingsbeleid te borgen en de omgevingsvisie verder te positioneren als centraal strategisch langetermijn beleidsdocument.
2. Om de samenhang van het gemeentelijke omgevingsbeleid te borgen en de omgevingsvisie te positioneren als centraal strategisch, integraal en langetermijn beleidsdocument voor de leefomgeving (eerder collegebesluit 44998-2024), is inzicht nodig welke beleidsontwikkelingen passen bij de omgevingsvisie. Dat maakt voorliggend voorstel inzichtelijk.
3. Om op korte termijn focus aan te brengen maakt deel 1 van het uitvoeringsplan duidelijk welke beleidsontwikkelingen in 2025-2026 opgepakt worden en welke keuzes hierin voorliggen.

Hieronder staan de voorgestelde keuzes per gebiedstype op een rij. Voor de inhoudelijke beleidsontwikkelingen wordt verwezen naar Bijlage 1 behorende bij het Uitvoeringsplan “Overzicht beleidsontwikkelingen 2025-2026 passend bij doelen en ambities van de omgevingsvisie” en bijlage 2 met de visuele weergave.

Grote kernen Olst, Wesepe en Wijhe

In 2025 en 2026 staan veel beleidsontwikkelingen gepland die bijdragen aan de doelen van de omgevingsvisie. Dit betreft Wijhe-Noord, stationsweg Wijhe en overige woningbouwplannen vanwege bestuurlijke focus. We starten met de gebiedsaanpak Wesepe vanwege ambities over leefbaarheid en de integrale aanpak van sociale en fysieke vraagstukken. Beleidsambities omtrent klimaatadaptatie passen bij urgentie en de basis van het water- en bodemsysteem. Ambities over energie- en warmtetransitie passen bij bestuurlijke ambities, de urgentie beschikbaarheid van landelijke middelen. Netcongestie is opgenomen vanwege urgentie, gemeentelijke invloed en beschikbare middelen. Het concentreren van voorzieningen in Wijhe, Olst en Wesepe past bij de ontwikkeling van de nota detailhandel en ligt in lijn met bestuurlijke ambities, evenals het plaatsen van bedrijven die goed te bereiken zijn en de ontwikkelstrategie voor Wesepe en De Enk. Clustering van onderwijs is al in uitvoering met kindcentra. Het fietsverkeersplan Wijhe en parkeerbeleid passen bij de ambitie om meer plekken te creëren waar de auto te gast is, en bestuurlijke ambities, urgentie en gemeentelijke invloed. De ambitie om plekken te creëren voor sporten, spelen, rusten en ontmoeten ligt in lijn met het GALA en beleidsplan spelen.

Het voorstel is om na 2026 de volgende beleidsambities / -ontwikkelingen (verder) op te pakken:

- Plekken ontwikkelen om makkelijk over te stappen (auto, bus, trein, fiets) / mobiliteitshubs tenzij er kansen liggen in de gebiedsaanpak Wesepe en verdere verkenning Wijhe-Noord.
- Woningbouw rondom station Olst (wel inzet op woningbouw rondom station Wijhe met Wijhe-Noord).
- Ontwikkelen fiets- en wandelroutes naar de natuur en rondom de kernen, tenzij de koppelkansen vanuit HWBP.
- Bewustwording rondom drinkwater(besparing), vanwege beperkte gemeentelijke invloed en die bij bijvoorbeeld Vitens groter is.
- Bedrijven helpen te verduurzamen, tenzij er kansen liggen om dit op te pakken in de aanpak van netcongestie
- Wat betreft het clusteren van zorg, sport en cultuur is het voorstel om dit na 2026 op te pakken (passend bij de ambitie ‘plekken voor onderwijs, sport, cultuur, dagelijkse boodschappen en zorg komen dichtbij elkaar in Olst, Wijhe en Wesepe).
- Andere routing vrachtverkeer in kader van de beleidsambitie van het creëren van levendige dorpscentra.

Kleine kernen en buurtschappen

In de kleine kernen en buurtschappen staan, net als in de grote kernen, veel beleidsontwikkelingen op de planning, met name gericht op wonen, klimaatadaptatie, het versterken van lokale gemeenschappen en VAB. De onderbouwing is vergelijkbaar met de onderbouwing zoals aangegeven bij de grote kernen. VAB ligt in lijn met de focus op wonen en leefbaarheid, urgentie en aanzienlijke gemeentelijke invloed.

Het voorstel is om na 2026 de volgende beleidsontwikkelingen / beleidsambities (verder) op te pakken:

- We willen rondom de kernen minder nieuwe bedrijven die voor stank en lawaai zorgen. Dit is goed voor de gezondheid en veiligheid.
- Plekken voor onderwijs, sport, cultuur, dagelijkse boodschappen, en zorg komen dichtbij elkaar in Olst, Wijhe en Wesepe. Voor onderwijs is dit met het kindcentra-traject al in uitvoering, wat betreft dagelijkse boodschappen wordt dit meegenomen in de nota detailhandel, wat betreft zorg is het voorstel om dit na 2026 op te pakken.
- Makkelijker met de fiets naar de grote kernen
- Veilige en fietsvriendelijke wegen door de dorpskernen, tenzij dit in (infra)projecten meegekoppeld kan worden.
- Beter openbaar vervoer: tot 2026 inzet op behoud van de huidige kwaliteit
- We zetten in 2025-2026 niet actief in op het creëren van nieuwe ontmoetingsruimtes aangezien die er grotendeels al zijn, wel zetten we in samenhang met de sociale toekomstvisie in op het gebruik, activiteiten en programmering van de ontmoetingsruimtes.

IJsselzone

Voorstel dat het Programmabeheersplan HWBP aansluit bij de omgevingsvisie en het beheersplan onder te brengen in het gebiedsprogramma IJsselzone, waarbij de diverse thema's zoals recreatie, dijkversterking, natuurherstel en ontwikkeling, waterkwaliteit integraal met elkaar worden verbonden op basis van de doelen uit de Omgevingsvisie. In de uitvoering van het beheersplan dan wel gebiedsprogramma na 2026 kunnen verdere keuzes gemaakt worden. De ambities scoren met name hoog op bestuurlijke ambities in het algemeen en kansen die er liggen om koppelingen te maken.

Landelijk gebied (gebiedstypes dekzandgronden en kommenlandscha)

Voorstel om te starten met een integrale aanpak van de thema's gezonde en veilige woonomgeving, vrijkomende agrarische bebouwing, functieverandering agrarische bebouwing en toekomstbestendige klimaatrobuuste innovatieve landbouw. Voor de klimaat adaptieve maatregelen in het landelijk gebied, de dekzandgronden en het kommenlandsschap, zijn we volgend aan de Sponsstrategie Salland, waarvan in 2025 en 2026 de verkennende fase omgezet wordt in planvorming. Daarnaast wordt de nota/visie Klimaatadaptatie als bouwsteen voor de Omgevingsvisie ontwikkeld. De visie zal als rode draad thema binnen de verschillende gebiedsprogramma's worden opgepakt.

Het voorstel is om na 2026 de volgende beleidsontwikkelingen / beleidsambities (verder) op te pakken:

- Ruimte voor duurzame energie-opwek met wind en zon / actualiseren van onze energievisie. We hebben een vastgesteld kader die we overgenomen hebben in de omgevingsvisie. Het voorstel is dat er eerst landelijk meer helderheid moet komen over afstands/geluidsnormen voor wind, voor we hier gemeentelijk beleid op actualiseren. Inzet op bijvoorbeeld alternatieven als mestvergisting pakken we ook na 2026 op.
- Samen met boeren werken aan vernieuwingen in de land -en akkerbouw en hoe ze kunnen bijdragen aan water en natuurbeheer.
- Oevers van weteringen aantrekkelijker maken en meer ruimte om langs de wetering te fietsen of wandelen.
- Aantrekkelijker landschap door ruimte voor ontspanning / landgoederen helpen maatschappelijke waarde toe te voegen, tenzij dit gecombineerd kan worden met andere beleidsambities. In dit kader kiezen we er ook voor de cultuurhistorische waardenkaart na 2026 op te pakken, dan wel helemaal niet meer. Deze afweging maken we in deel 2 van het uitvoeringsplan.
- Investeren / versterken van groen/blauwe dooradering door het verbinden en toevoegen van natuurlijke landschapselementen, zoals (natuurlijke) waterbassins, houtwallen en hagen, struiken en bloemrijke stroken langs wegen of akkerranden. Dit zorgt voor versterking van de biodiversiteit, voor vertraging van de waterafvoer én voor een prettig woon- en leefklimaat. Ons advies is om dit in deel 2 van het uitvoeringsplan mee te nemen. Daar waar kansen liggen op dit onderwerp op basis van nieuwe ontwikkelingen en die gemakkelijk in te passen zijn worden deze meegenomen.

4. Vanuit wettelijke bepalingen zijn de omgevingsprogramma's Volkshuisvesting en Warmte verplicht en wordt voorgesteld deze ook in 2025-2026 op te pakken, gebruik makend van het beleid dat al ontwikkeld is (woonvisie en warmteverkenning).
5. Niet alles hoeft meteen uitgevoerd te worden: de visie reikt tot 2050. Voorliggend voorstel maakt duidelijk welke beleidsambities uit de omgevingsvisie na 2026 opgepakt worden.
6. Om de uitvoering van de omgevingsvisie in omgevingsprogramma's organisatorisch te faciliteren en hierover kennis op te doen zijn financiële middelen nodig. Het gaat om het programmatisch werken onder de Omgevingswet verder in te bedden. Ook vragen we middelen aan om initiatieven van onderop te faciliteren die de leefbaarheid ten goede komen (denk aan initiatieven voor ontmoetingsplekken zoals dorpshuizen, noaberschap en wonen). De gevraagde middelen dienen als gemeentelijke bijdrage voor de cofinanciering Provinciale regeling Leefbaar Platteland.
7. Door de raad te informeren weet de raad hoe huidige beleidsontwikkelingen samenhangen met de omgevingsvisie en welke stappen in de uitvoering van de visie gezet worden. Het overzicht kan de raad ook meenemen in de afwegingen die in de Kadernota en heroverweging gemaakt worden. De raad heeft aangegeven betrokken te willen blijven bij de uitvoering.

ARGUMENT TEGEN

- De omgevingsvisie is nog niet vastgesteld (naar verwachting 14 april 2025), terwijl deel 1 van het uitvoeringsplan nu voorgelegd wordt.

RISICO'S

- Het voorliggende deel 1 van het uitvoeringsplan bevat veelal lopende of geplande beleidsontwikkelingen waarbij nog kansen liggen om meer integraal en gebiedsgericht af te stemmen. Het risico is dat er voornamelijk sectoraal aan opgaven wordt gewerkt, wat niet in lijn ligt met de integraliteit van de omgevingsvisie. In deel 2 komt hier meer aandacht voor.
- Er is beperkte sprake van focus door de veelheid aan beleidsontwikkelingen gepland in 2025-2026 voor een visie die tot 2050 reikt.
- Deel 1 van het uitvoeringsplan is niet met de samenleving afgestemd: het betrekken van maatschappelijke partners, zoals met de voorgestelde 'regiegroep omgevingsvisie' moet nog verder vorm krijgen. Door de samenleving te betrekken zoals we ook deden bij het maken van de visie, kan ook blijken dat er al op meer vlakken uitvoering gegeven wordt aan de omgevingsvisie. Het voorliggende uitvoeringsplan richt zich enkel op gemeentelijke beleidsontwikkelingen.
- Een risico is dat de ambities van de omgevingsvisie in 2025-2026 organisatorisch niet optimaal uitvoerbaar zijn, of niet binnen de planning aangezien de lopende en geplande beleidsambities nog niet volledig integraal afgewogen zijn met beschikbare of benodigde capaciteit. Dat gebeurt in de teamplannen en het SPP, die momenteel ontwikkeld worden.

FINANCIËN

Voor het uitvoeren van de omgevingsvisie deel 1 is voor 2025 een incidenteel budget van €50.000 benodigd via de reserve algemene middelen en in 2026 een incidenteel budget van €50.000 via de reserve algemene middelen (30.000 euro voor programmamanagement uitvoering omgevingsvisie en 20.000 euro voor ondersteunen van initiatieven uit de samenleving). Deze middelen nemen we op in nog vast te stellen WBS nummers. Daarnaast is 30.000 euro benodigd voor 2026 voor het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving. Voorgesteld wordt om dit bedrag in de programmabegroting 2026 op te nemen. In totaal is dan 50.000,- beschikbaar voor de komende twee jaar voor initiatieven uit de samenleving.

Samengevat zijn voor nu de volgende middelen benodigd:

2025-2026	Benodigde incidentele middelen voorliggend voorstel	Af te wegen in raad via Berap of Kadernota	Separate collegevoorstellen incidenteel*
Programmatisch werken	30.000		

Sterke gemeenschappen	50.000		
Totaal	80.000	786.373	50.000,-

*Collegevoorstel moet nog voorgelegd worden

Toelichting op tabel:

In de tweede kolom staan de incidentele middelen die we met dit voorstel aanvragen.

De derde kolom betreffen de bedragen waar uw college al een besluit op heeft genomen, maar die nog ter afweging worden voorgelegd aan de raad.

In de laatste kolom staan de middelen benoemd waarvoor nog een voorstel wordt gemaakt, daarnaast zijn er nog een aantal pm-posten die nog nader worden uitgewerkt en uiteindelijk ook aan het college worden voorgelegd.

Het bedrag, 50.000,- , dat in de tweede kolom incidenteel wordt aangevraagd voor “Sterke gemeenschappen” is met name bedoeld voor de beleidsambitie om ook in de toekomst inwoners en organisaties te helpen activiteiten te organiseren. Het is bedoeld om initiatieven van onderop te faciliteren die de leefbaarheid ten goede komen: waarbij we ervoor kiezen dat we in 2025-2026 niet inzetten op nieuwe ontmoetingsruimtes, wel op de organisatie van activiteiten die bijdragen aan ontmoeting etc. De gevraagde middelen dienen als gemeentelijke bijdrage voor de cofinanciering Provinciale regeling Leefbaar Platteland. Deze regeling stimuleert initiatieven van onderop die bijdragen aan onder andere economische versterking, noaberschap, wonen en duurzaamheid.

Zoals eerder in dit voorstel aangegeven is bij de hierboven genoemde bedragen nog geen rekening gehouden met mogelijk extra benodigde capaciteit voor de uitvoering van deel 1 van het uitvoeringsplan. De capaciteit om de werkzaamheden uit te voeren wordt behandeld bij het strategische personeelsplan. Daarnaast is het mogelijk dat de werkzaamheden inzake omgevingsvisie deel 1 capaciteit vraagt van medewerkers met een taakstelling waardoor deze taakstellingen niet gehaald kunnen worden. Dit resulteert in een negatieve ontwikkeling op de dekking van de loonkosten.

DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is onderdeel van de omgevingsvisie en het uitvoeringsplan.

PARTICIPATIE

Voor de omgevingsvisie is een uitgebreid participatieproces doorlopen, alsook voor diverse, onderliggende beleidsambities. Voor het uitvoeringsplan deel 1 is geen participatie doorlopen.

COMMUNICATIE

Geen actieve externe communicatie over deel 1 van het uitvoeringsplan. Interne communicatie volgt nog.

PLANNING EN UITVOERING

Zodra het college heeft ingestemd wordt het Uitvoeringsplan deel 1 Omgevingsvisie uitgezet in de organisatie en wordt het een onderdeel van de teamplannen.